Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl
cittaslow

Datum	19-11-2026
Nummer	2026-12-
Datum commissievergadering	1-12-2026
Datum raadsvergadering	15-12-2026

Oplegger

Zaaknummer	1036302
Onderwerp	Verordening en beleidsregels individuele inkomenstoeslag
Portefeuillehouder	W.J.W. Keijzer - Broers
Uiterste behandeldatum (met toelichting)	15-12-2026 Om de wijziging per 1 januari 2027 in te laten gaan, is het nodig hierover in december 2026 een besluit te nemen.
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting voorstel	Vanuit het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt het vanaf 1 januari 2027 mogelijk om de individuele inkomenstoeslag automatisch toe kennen aan inwoners die aan de voorwaarden voldoen. Daarvoor is het nodig de verordening te wijzigen.
Beslispunten	De gemeenteraad besluit om: 1. De verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Midden-Delfland 2027 vast te stellen en deze in werking te laten treden op 1 januari 2027. 2. De huidige verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Midden-Delfland 2015 in te trekken per 1 januari 2027.
Bijlage(n)	• Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Midden-Delfland 2027 • Uitgebracht advies door Adviesraad Sociaal Domein • Reactie college op advies van Adviesraad Sociaal Domein
Advies commissie	

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord	
	Opmerking:	
	Datum van besluit gemeenteraad:	
	W. Tieman griffier	F.I. Noordermeer – van Slageren voorzitter

Inleiding
Een van de minimaregelingen die we als gemeente kennen is de Individuele inkomenstoeslag (IIT). Het is een verplichte regeling uit de Participatiewet, die als doel heeft inwoners die langdurig een laag inkomen hebben zonder perspectief op verbetering financieel te ondersteunen. Zij hebben, onder voorwaarden, een keer per jaar recht op een aanvullend bedrag.
Door een wetswijziging in het kader van Participatiewet in balans wordt het vanaf 1 januari 2027 mogelijk om deze regeling ambtshalve te verstrekken. Dat betekent dat gemeenten het bedrag automatisch kunnen toekennen als duidelijk is dat er recht op is, zonder dat een aanvraag van de inwoner nodig is. Dit bespaart zowel de inwoner als gemeente tijd. Keerzijde is dat naar verwachting de lasten stijgen, ook als we de tijdsbesparing voor de gemeente meerekenen.

Het blijft overigens altijd mogelijk voor inwoners om zelf een aanvraag te doen, bijvoorbeeld als er onvoldoende informatie bekend is bij de gemeente. Ook is het voor inwoners mogelijk om aan te geven dat zij geen prijs stellen op automatische toekenning.

Om deze wijziging mogelijk te maken, is het nodig de verordening aan te passen. Voornaamste wijziging is artikel 2, die ambtshalve verstrekking mogelijk maakt. Daarnaast is een kleine aanpassing gedaan om de positie van inwoners met schulden te verduidelijken (art. 3 lid 5).

Beoogd maatschappelijk effect
Door het ambtshalve verstrekken van de IIT, vergroten we naar verwachting het bereik van een van onze minimaregelingen. Hiermee versterken we de bestaanszekerheid van een groep (financieel) zeer kwetsbare inwoners.

Argumenten
1.1. Met deze wijziging geven we invulling aan een bevoegdheid die de Participatiewet u vanaf 2027 geeft.
Om het niet-gebruik van regelingen voor mensen met een laag inkomen tegen te gaan, wordt in de Participatiewet mogelijkheid opgenomen deze regeling automatisch te verstrekken. Hoewel het een kan-bepaling is (en dus niet verplicht is), heeft de wetgever dit met een duidelijk doel en verwachting van gemeenten geïntroduceerd.

1.2. Het niet-gebruik van de IIT zal naar verwachting dalen.
Door het automatisch toekennen op basis van informatie die al bij de gemeente bekend is, verwachten we dat het bereik van deze minimaregeling toeneemt. Daarmee ondersteunen we een groep (financieel) zeer kwetsbare inwoners en verbeteren we hun bestaanszekerheid.

1.3. Het ambtshalve toekennen zorgt voor minder belasting bij zowel inwoner als gemeente.
Doordat inwoners geen aanvraag meer hoeven te doen, wordt een bureaucratische hobbel weggenomen. Ook de gemeente bespaart tijd, waardoor er meer tijd overblijft voor andere zaken, bijvoorbeeld begeleiding bij re-integratie en participatie.

1.4. De Adviesraad Sociaal Domein heeft positief geadviseerd over de voorgenomen wijziging.
De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) heeft een positief advies uitgebracht over deze wijziging. Naar aanleiding daarvan zijn enkele tekstuele aanpassingen gedaan. Er liggen geen beleidskeuzes meer voor. Hun advies is opgenomen als bijlage.

Kanttekeningen
1.1. Door het automatisch toekennen stijgen naar verwachting de kosten van de IIT.
Doordat meer inwoners gebruik gaan maken van de regeling, stijgen naar verwachting de kosten met € 16.000,-. Wij stellen u voor om de regeling ongewijzigd te laten en meer budget beschikbaar te stellen. De reden hiervoor is dat de bedragen voor de IIT in samenhang met het hele minimabeleid moeten worden gezien. Evaluatie van het huidige minimabeleid is voorzien voor de tweede helft van 2027. Onder het kopje ‘Financiën’ leest u meer hierover.

1.2. Door het automatisch toekennen neemt het risico op onterechte toekenningen toe.

Doordat we bij de beoordeling van het recht uitgaan van informatie die al bekend is bij de gemeente, kan het zijn dat we ons baseren op verouderde of onjuiste informatie. Daardoor neemt het risico op onterechte toekenningen toe. We schatten dit risico echter in als klein (< 5% van de toekenningen). Het uitgangspunt is dat we onterechte toekenningen in principe niet terugvorderen. Desondanks blijven we de bevoegdheid tot terugvordering houden als het voor de inwoner duidelijk is dat hij geen recht had op de IIT. In beleidsregels werken we dit verder uit. We zullen echter terughoudend omgaan met deze bevoegdheid.

Financiën

We verwachten dat de kosten met € 16.000,- per jaar toenemen. Dit bedrag is al opgenomen in de meerjarenbegroting die in november is vastgesteld.

Toelichting
De afgelopen jaren maakten tussen de 55 en 65 huishoudens gebruik van de IIT. We verwachten dat er maximaal 90 huishoudens per jaar in aanmerking komen voor de IIT. Dit is ongeveer een derde van het aantal huishoudens in de gemeente met een minimum inkomen. De lasten stijgen daarmee met € 16.000,- tot een totaalbedrag van € 55.000,- per jaar.

Communicatie en participatie

Naast officiële publicatie, worden inwoners via de website geïnformeerd. Inwoners die automatisch voldoen aan de voorwaarden, krijgen persoonlijk bericht dat zij recht hebben en zelf (ook in de toekomst) geen actie meer te hoeven ondernemen.

Vervolgstappen

Het automatisch toekennen van een minimaregeling is nieuw en hier is nog weinig ervaring mee opgedaan. In de evaluatie van het minimabeleid (dat gepland staat voor 2027) nemen we deze ervaringen mee.

Reactie college op commissiebehandeling